

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ПТНЗ

Анотація. Викладено результати наукового аналізу розвитку професійної компетенції керівника ПТНЗ. Окреслено шляхи подолання суперечностей між фактичним рівнем професійної компетентності директора ПТНЗ і необхідними для сучасного управління навчальним закладом.

Ключові слова: професійна компетентність, інформаційне суспільство, інноваційні технології.

В умовах розвитку вітчизняної інноваційної економіки посилюється увага до підвищення ефективності управління діяльністю підприємств, організацій, установ, у тому числі освітніх. Модернізація системи ПТО зумовлює необхідність в управлінських кадрах з високим рівнем професійної компетентності та кваліфікації, інформаційної культури, уміння застосовувати сучасні педагогічні, виробничі та управлінські технології в професійній діяльності. У зв'язку з цим важливого значення набуває пошук ефективних організаційно-методичних заходів, що значно розширюють можливості розвитку професійної компетентності керівника ПТНЗ у міжкурсовий період підвищення кваліфікації.

Концептуальні положення щодо зорієнтованості педагогічних працівників ПТНЗ, зокрема їхніх керівників на розвиток професійного потенціалу, знайшли відображення у Державній програмі «Вчитель» (2002), Концепції розвитку післядипломної освіти (2006), Концепції розвитку національної інноваційної системи (2009), Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки (2011). У Концепції Державної цільової програми розвитку професійно-технічної освіти на 2011–2015 роки (2010), зазначено, що важливою умовою забезпечення якості ПТО є удосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників, їх стажування на виробництві.

Однак досягнення необхідної якості професійної компетентності керівника ПТНЗ гальмується низьким рівнем його мотивації і формальним відношенням до підвищення кваліфікації, проходження стажування в умовах виробництва й ПТНЗ, що негативно позначається на успішному виконанні ним посадових обов'язків. Свідченням цього є низький рівень володіння нормативно-правовою базою щодо організації навчально-виробничого процесу (НВП), уміння формувати управлінську команду та делегувати повноваження, здійснювати внутрішній контроль, організувати інструктивно-методичні наради, готувати розпорядчі документи, використовувати інформаційно-комунікаційні технології в управлінській діяльності тощо. Такий стан зумовлює необхідність створення у ПТНЗ умов для розвитку професійної компетентності заступника директора з НВР у міжкурсовий період підвищення кваліфікації.

Зазначимо, що наукові основи управління розвитком освітою були предметом дослідження філософів В. Андрущенка, Б. Гершунського, І. Зязюна, В. Кременя та ін. Праці С. Батишева, А. Беляєвої, А. Хуторського, В. Лозовецької, В. Лугового, Н. Ничкало, В. Радкевич, О. Савченко, Л. Шевчук, В. Ягупова присвячені розкриттю компетентнісного підходу у професійній освіті. Предметом дослідження Г. Балла, І. Беха, Н. Кузьміної, А. Маркової, Л. Мітіної, О. Отич, С. Сисоєвої є концепції розвитку особистості педагога у процесі педагогічної підготовки та професійної діяльності. Проблеми використання сучасних технологій навчання присвячені праці І. Бендери, С. Гончаренка, Р. Гуревича, Г. Дутки, В. Манька, І. Старікова та ін. Особливості професійної освіти і навчання в зарубіжних країнах знайшли відображення в працях Н. Бідюк, Т. Десятова, Л. Пуховської та ін. Питанням управління розвитком педагогічного та виробничого персоналу присвячені праці Г. Єльнікової, В. Олійника, В. Савченка, В. Свистун, В. Скульської, А. Чміля та ін. Водночас поза увагою вчених залишилася проблема розвитку професійної компетентності керівника ПТНЗ у міжкурсовий період підвищення кваліфікації.

Науковий аналіз досліджуваної проблеми, стану підвищення кваліфікації керівника ПТНЗ дав змогу виявити суперечності між необхідністю:

- безперервного підвищення професійної компетентності керівника та відсутності у ПТНЗ системи організаційно-методичних заходів, які б забезпечували цей процес у міжкурсовий період підвищення кваліфікації;

- забезпечення якості управління ПТНЗ та відсутності технології поетапного оволодіння керівником основами освітнього менеджменту;

- здійснення управлінської діяльності керівником на основі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та недостатнім рівнем його інформаційної компетентності.

Подолати суперечності між фактичним рівнем професійної компетентності директора ПТНЗ і необхідними для сучасного управління професійними компетентностями в умовах інформаційного суспільства можливо шляхом використання інноваційних технологій.

Успішність інноваційної діяльності передбачає, що директор ПТНЗ усвідомлює практичну значущість інновацій у системі освіти на професійному та особистісному рівнях. Однак його включення в інноваційний процес має відбуватися з урахуванням його професійної та особистісної готовності до інноваційної діяльності. До того ж педагогічні інновації, як і будь-які інші нововведення, породжують проблеми, пов'язані з необхідністю поєднання інноваційних програм з державними програмами виховання і навчання, співіснування різних педагогічних концепцій.